

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Romani, Felice.; med Musik af Bellini ; [oversat af Adam Oehlenschläger].

Titel | Title:

Norma : tragisk Opera i 2 Akter

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kiøbenhavn : trykt hos og forlagt af J. D. Qvist,

1840

Fysiske størrelse | Physical extent:

[ii], 75 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommersielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

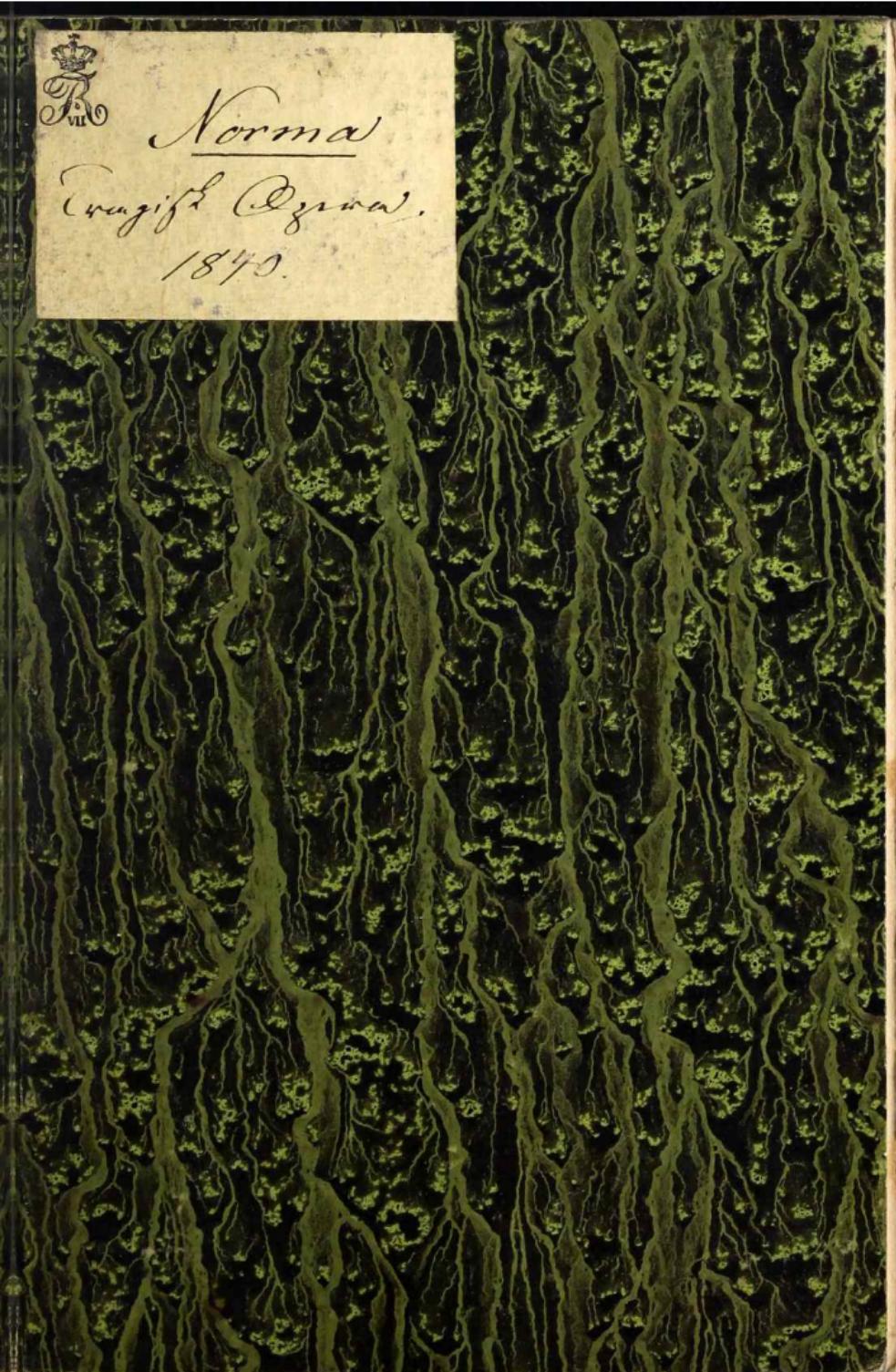
UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

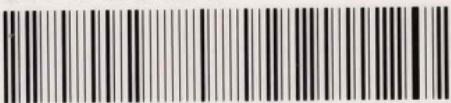

Norma
Englisch. Odeon.
1870.

56.-375.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

115608023791

+Rex

H o r m a.

Tragisk Opera i 2 Akter,

med Musik

af

Dellini.

København.

Trykt hos og forlagt af J. D. Qvist,
Østergade Nr. 53.

1840.

godtigt nu nu gælderog. men det er dog
allerede nu med enestigheit og stærke mægtighed at udgå
ved at vende hof sig mod den enestige verden
værenes verden og med et stort og stærkt
mægtigt hjerte.

Forerindring.

De italienske Syngespil have, som bekjendt, sielden poetisk Værdie, men tiene blot som Ledetraad for Musikerens Phantasie og Følelse. Han maa selv ogsaa være Digter. Derfor burde i slige Stykker Recitativerne aldrig forandres til Tale; og det er vel, at man ved Opførelsen af Bellinis herlige Norma afslaffer hin Ustik paa den danske Skueplads. Hvad Oversættelsen angaaer, saa gieldte det her blot, i saa velflkingende Ord som muligt at følge Musikens Toner, uden Plathed og Svulst. Et sligt Arbeide er ikke saa let, da hvert Ord maa lægges under den italienske Text i Partituren, hvor de hyppige Friheder Componisten tager sig med Originalens Ord, blive ligesaamange vanskelig-

heder for Oversætteren. Forresten er en Textbog
under Opførelsen nyttig for Tilstuere, som ret ville
nyde Musiken, da denne ikke kan giøre sin fulde
Virkning, uden at man nøje kender Situationerne
og Sindsbevægelserne.

N o r m a.

Personerne:

Severus, romerst Proconsul i Gallien.

Ariovist, Upperste Druidepræst.

Norma, Præstinde, hans Datter.

Adalgisa, tienende Tomfru i Irminsuls hellige Lund.

Clotilde, Normas Veninde.

Flavius, Severs Ven.

Tvende smaae Børn, Normas og Severs Sønner.

Chor af Præster og Krigere.

Handlingen foregaaer i Gallien, i Irminsuls hellige Lund.

Første Handling.

Første Scene.

Den hellige Lund; i Midten Irminsuls Leg, og
lige for den Blodstenen. Det er Nat. Langt
borte sees Fakkelglimt bag Træerne.

Galliske Krigere og Druider komme i festligt
Optog; tilsidst **Ariovist**, omringet af Præster.

Ariovist.

Stiger, Druider! paa Bierget op;
Stiger! for klart at skue
Maanens lyse Solverskiold,
Aflørt paa Himlens Bue.
Iler, Druider! iler!
Naat Tomfrustraalen smiler,

Tregange lader klinge da
Gudens hellige Malm!

Chor.

Den hellige Mistel bryde vi.
Norma! den bryd! — —
Skæckfulde Gud! oplad Du nu
Diet for vor Præstinde;
Snart, for vort Had til Romerne,
Hævn hun og Straffen finde!
Kækt vi afryste Lænkerne,
Trældom! — forhadt, fordomt, — viig!

Guden skal tale Skækkens Ord
Høit fra sin Egestamme.
Gallien lyde Romerør?
Nei, Øren den skal ramme!
Frem Torden slaget bryder,
Medens heit Skieldet lyder.
Selv snart den stolte Cæsarstad
Skal høre Skieldets Giald. —
Maane! nu viis Din Straaleglands
Herlig, ved Fiendens Falb.

(Alle gaae ind i Skoven; man hører dem fra Tid til Tid
endnu langt borte).

Anden Scene.

Severus og Flavius (Komme forsigtigt ind, hyllede i deres Kaaber).

Sever.

Stemmerne tie.

Frit i de hellige Skove

Kan man sig vove.

Flavius.

I denne Skov er Doden.

Normalt det spaaede.

Sever.

Du et Navn mig nævner,

Som Hiertet isner.

Flavius.

Ha, umuligt.

Din Elske? Dine Sonners Moder?

Sever.

Jordom mig, Ven! ei

Tor denne Rue,

Som ikke selv jeg tændte.

Men slukt er i mit Hierte

Den første Flamme;

Og en Gud den slukte.

Ja — Guden —

Mit Helds, min Eres Fiende.

Stødt fra min Himmel,

Bed Afgrundranden

Nu staer jeg, hovedsvimmel.

Flavius.

Elsker en Anden Du?

Sever.

Viid det, min Broder!

En Anden, ja!

Udalgsa

Du snart skal seue.

Foraarets bedste Rose,

Saa uskyldig som skien.

Hun er Preestinde

Hos den blodige Guddom.

Huld som en Sterne

Klar og vaagen

Hun straaler giennem Taagen.

Flavius.

Mørkt er Dit Budskab.

Deler hun Dit Hiertes Uttraa?

Sever.

Haabet jeg nærer.

Flavius.

Dg frugter Du ei Normas vilde Brede?

Sever.

Forbittret

Hun trued.

Samvittigheden

Advarer mig i Dromme.

Flavius.

I Dromme?

Ei lyse?

Sever.

Blot jeg ved Tanken

Maa gyse!

Med mig i Rom for Ulteret

Stod hun, i Brudeglandsen;

Sneehvide Baand om Tindingen,

Lokken med Blomsterkranzen.

Sange til Hymen horte vi,

Virak mod Skyerne bølged.

Fryden ei Hiertet dølged;

Sin smme Længsel,

Sin Kærlighed.

Da blev tilsynে pludselig,
 Rødsomt i Templets Kroge,
 Gienfærdet i Druidedragt,
 Blegt som en fligting Taage.
 Ilden paa Altret slukte sig,
 Mørket alt Dagen dækte;
 Dybeste Taushed strækte.
 Tempelet var en Grav for Liug. —

Da den tilbedte Brud, saa smuk,
 Længer ei var tilstede.
 Gyfeligt lød et Dødningsuk;
 Af! mine Smaaborn græde!
 Da mig en Stemme rammed selv,
 Høit raabte Trudselsordet:
 „Norma faaer Hevn ved Mordet!
 Forbryder! høt og skælv!“
 (Det hellige Skjold klinger.)

Flavius.

Hør nu!
 For sin Fest at forestaae
 Norma nærmer sig Gudelunden.

Choret (udenfor).

Maanen Skinner klart fra det Blaa;
 Vanhellig God ei vorde funden!

Flavins.

Følg mig!

Sever.

Ha, slip mig!

Flavins.

Kom og følg mig!

Sever.

Nidinger!

Choret (udenfor).

Ingen sig vove

I hellige Skove!

Sever.

Ha, jeg træffer jer!

Flavins.

Kom nu og fly!

Man finder os til sidst.

Sever.

Hævne sig vil Barbarerne,

Men jeg dem træffer vist!

Chor (udenfor).

Viger, Vanhellige! viger!

Sever.

Mig beskytter, mig forsvarer

Større Magt end den, de hylde,

Kun jeg vil min Redning skynde
 Dig, almægtige Kærlighed!
 For den Afgud, som vil rove
 Mig min Brud, den Himmelstøsserne,
 Brænder jeg Eders Skove grønne,
 Styrter jeg hvert Alter ned!

(De gaae hurtigt bort.)

Tredie Scene.

Druider (i Baggrunden). Præstinder. Krigere.
 Barder. Ariovist.

Chor.

Norma kommer! Sit Haar har hun smykket;
 Hellig Krands pryder Løkkerne dunkle;
 Som paa Maanen Hornene funkle,
 Straaler Seglen hun tog i sin Haand.
 Frem hun trimer, og Stiernen fra Roma
 Angst sig skuler bag Skyernes Brimmel.
 Irminsul truer ned fra sin Himmel,
 Som et Blus, en forfærdelig Aand!

Fierde Scene.

Norma

(kommer med sine Præstinder. Hun har flagrende Løkker, en Egekrands om Hæsen, en Segl med Guldgreb i Haanden. Hun bestiger Gudens Blodsteen og seer sig om i høj Henrykelse. Tausched herstær trindt omkring).

Dprørské Stemmer

Kamphystne raabe.

Forblindedede! paa Guden

Vove fræk I at haabe?

Troer I at tvinge

Mit Tremfsyn?

Og skal Norma

Ter Held forkynde?

Ugudeligt med Trods vil I begynde?

Ei Guden hielper,

Aldrig han hielper,

Hvis forhørdet I synde.

Arivvist.

Og seer Du ingen Skranker

For fremmed Bold?

Blev ikke nok besudlet

Bor Oldtids Egeskove?

Fra Gudens Lunde
 Iglyer Ørnen ei forfærdet?
 Er Brennusætten løvet?
 Og ruster Sværdet?

Chor.

Det skal straale, det skal træffe!

Norma.

Brustent det falde!
 Hvis Nogen det tot blotte,
 For os Værlerne falde.
 Endnu til Henvnen
 Er Dagen ei oprunden,
 End ikke funden.
 Ikke vor Øre træffer
 Saa viist, som Romernes Pile.
 Til Seier de ile!

Chor.

Og hvad beslutter Guden?
 Tal dog! Forkynd os!

Norma.

Paa hemmelige Bladé
 Skiebnen jeg læser.
 Og der jeg læser Døden
 For hovmodige Roma.

Jeg seuer klart:
 Det vil styrte snart!
 Men ei ved Eder.
 Det synker i Dynd
 Ved sin egen Synd!
 Venter taalmodigt!
 Henvnen er nær,
 Som med Skændsel det dækker.
 Fred nu
 Trindt omkring!
 Mens den hellige Mistel
 Jeg brækker.

Hun bryder Mistelen, og den lægges i en Kurv. Norma
 strækker Armene mod Himlen. Maanen straaler i sin
 Klarhed. Alle knæle.

Bøn.

Norma og Præstinderne.

Klare Maane! som forsolver
 Nattens hellige Mistel i Skoven,
 Held Du smiler fra Himlen oven,
 Windsloret, reen, fra Sky!
 Styrk Du vore Hierters Flamme,
 Kraft giv Egens gamle Stamme!

Alle.

Ved Din Glands lad Mulmet fly!

Din Glands fornye!

Norma.

Ender Festen!

De hellige Steder

Ingen vanhellig God end betræder,

Men naar Guden falder Eder,

Romerblodet at udgyde,

Da skal Normas Stemme lyde,

Høit da falder Jer min Røst.

Choret.

Kald! Og ei vil Haabet glippe;

Ingen Rømer for Doden slippe.

Snart et Blodbad skal begynne

Med en stolt Proconsuls Død.

Norma.

Hans Straf.... Jer vil jeg.... forkynde.

(Afside)

Ak! jeg ei mit Hiertes lød. —

O, vender, skionne Dage!

Med Eders Fryd tilbage;

Da kan jeg ham forsvare,

Henvnen skal ei ham naae.

Kom Elskov, glem din Fare!
 Bring Ild fra Glædens Dage,
 Og smil til Sorgens Datter!
 Da straaler Himmeln atter
 Mig blaa.

Choret.

O Hevn! töv nu ei længer,
 Din lyse Dag oprinde!
 Lad brat os Seier vinde,
 Den stolte Rømer slaae!

(Norma gaaer, Choret følger.)

Femte Scene.

Adalgisa (ene).

Gensom er Offerlunden,
 Føsten man endte.
 Fast Handedrøttet
 I Barmen mig standser,
 Her, hvor jeg første Gang
 Hin Rømer skued,
 Hvor det Blik paa mig funkled,
 Som sik mig til at glemme
 Lundten — og Guden!
 Aldrig meer vil jeg see ham.

Daarlige Løngsel!
 Uimodstaaligt drager
 Hid mig Din Troldom,
 Og bringer huld Grindring
 Min Siel tilbage. —
 Hans milde Rost jeg hører!
 Binden, som leger,
 Med den gienklinger!

(Hun knæler for Alteret.)

Af, beskyt mig, hellige Guddom!
 Forbarm Dig!
 Kun frelse kan Du.

Siette Scene.

Adalgisa. Severus. Flavius.

Sever.

Det er hun! —
 Gaa, forlad mig!
 Stands mig ei længer!

(Flavius gaaer.)

Adalgisa

(stielvende, da hun seer Severus).

Ha! Du her?

Sever.

Hvad seer jeg?

Af, Du græder!

Adalgisa.

Jeg tilbad! —

Fiern Dig, forlad mig,

Og lad mig bede.

Sever.

En Gud Du tilbeder,

Som uuskold og grusom

Imodstaarer Dine Ønsker

Og mine.

O, elskte Pige!

Til Kærlighedens Guddom

Du bede.

Adalgisa.

Af nei.

O tie dog!

Jeg tor ei dvæle.

Sever.

Ha Du vil flye mig?

Og hvorhen vil Du flye,

Af ei jeg folger?

Aldalgisa.

Til Kredsen —

De hellige Stene,

Som jeg Troskab tilsvoer.

Sever.

Os hellig er Amor kun nu!

Aldalgisa.

Nei! jeg vil Dig glemme.

Sever.

O, hvor grusom! Din Afguds Ere

Mig Du offer? Han mit Blod skal drikke?

Saa udgyd det! det skænket ham være!

Men Dig glemme — det kan jeg ikke.

Du Dig Guden har trolovet;

Men jeg vundet har Dit Herte.

O, Du aner ei min Smerte,

Hvis Du rives fra mit Bryst.

Aldalgisa.

Du min Kummer skal ei erfare,

Før min Skæbne ligegyldig.

Jeg før Guden stod før uskyldig,

Kunde frit min Ro bevare;

Sig min Aand til Himlen hæved,

Stedse der min Trøst jeg fandt.

Men da svag for Dig jeg bæved,
Trost og Himmel brat forsvandt.

Sever.

Bedre Himmel skal Du finde
Hist i Roma med mig, Veninde!

Adalgisa.

Gaa! forlad mig!

Sever.

Ny Morgenröde —

Adalgisa.

Gaa! forlad mig!

Sever.

Skal hist os møde.

Her Din Gud Dig Glæden røver.

Følg Naturens, Hiertets Røst!

Adalgisa.

Gaa! jeg beder.

Sever.

Nei, jeg tover.

Du kun skænker mig min Trost!

Adalgisa.

Af, jeg Arme! Hellige Lunde
Skuler mig!

Sever.

Mig forlade grumt Du kunde!
 Har jeg det fortient af Dig?
Adalgisa!
 Følg til Rom, følg mig Du Kære!
 Kærlighed vor Borg skal bygge,
 Amors Vinger did os bære,
 Der vi nyde Glæden trygge. —
 Kalder Dig ei Hiertets Stemme?
 Skænker den ei Mod og Trost?
 Al Din Kummer skal Du glemme,
 Elsket Hustru ved mit Bryst!

Adalgisa.

Himmel! vover jeg at høre
 Denne Stemme, — selv i Offerlunden?
 Skal hans Ord, hans Blik mig røre?
 Er al Frygt, al Angstlighed forsvundet?
 Han alt jubler ved min Klage,
 Han min Sorg er Tidsfordriv.
 Drag mig, Friminsul! tilbage,
 Glem min Svaghed og tilgiv!

Sever.

Rom, Elskte!

Adalgisa.

Her ei bliv!

Sever.

Lad min Ven Dit Hierte røre!

Adalgisa.

Nei, aldrig!

Sever.

Du grumt har luft Dit Dre?

Adalgisa.

Jeg beder Dig, forlad mig!

Sever.

Velan, velan, saa had mig!

Adalgisa.

Jeg beder Dig, forlad mig!

Sever.

Adalgisa!

Adalgisa.

Jeg beder, saan mig!

Lad min Angst Dit Sind formilde.

Sever.

Adalgisa! nu vel, forhaan mig!

Adalgisa

(kämpende med sig selv).

Ak, jeg Svage! — det er for silde!

Sever (kærlig).

Snart igien i disse Skove
Seer jeg Dig?

Adalgisa.

Hvor kan jeg love —

Sever.

Lov det!

Adalgisa.

Bel da! Jeg skal ei glemme —

Sever.

O, sode Stemme!

Glem det ikke!

Adalgisa.

Jeg skal ei glemme?

Guden troles jeg maa være,
Maar kun Dig jeg bliver tro?

Sever.

Større Guddom skal Du være.

Han gør fro,

Han Dig skænker Hiertets Ro!

(De gaae.)

Syvende Scene.

Normas Bolig.

Norma. **Clotilde** (med de smaae Børn).

Norma.

Gaa nu! skul dem!

Meer end sædvanligt

Jeg favned dem med Skælven.

Clotilde.

Hvad foraarsager

Saa heftig Skæk,

At Du de Smaae forstøder?

Norma.

En mørk, en felsom Anen

Min Skæl betager.

Snart jeg dem elsker,

Snart atter jeg dem hader.

Synet mig saarer,

Og skilt fra dem jeg lidet.

Mig en salig Glæde

Henrykker ofte;

Men af mig Modernavnet

Strax atter smærter.

Clotilde.

Vær dem en Moder!

Norma.

Gid ei jeg var det!

Clotilde.

Dit Hierte vakler.

Norma.

Og Du kan ei forstaae det?

O, min Clotilde!

Kaldt tilbage til Tiberen

Er Severus.

Clotilde.

Du følger med ham?

Norma.

End har han Intet sagt mig!

Ha! — hvis han grumt forlod mig?

Troless forglemte,

Hvis han forglemme kunde

Selv sine Sonner?

Clotilde.

Du frygter det?

Norma.

Jeg tor ei!

Ak! altfor fuld af Nædsel

Styrter i Støvet

Slig Twyl mig

Sig Nogen nærmere.

Gaa — og skul dem!

(hun kysser Børnene, Clotilde bringer dem bort.)

Ottende Scene.

Adalgisa (kommer). **Norma.**

Norma.

Adalgisa!

Adalgisa (affides).

Skælv ei, mit Hierte!

Norma.

O, nærm Dig, hulde Pige!

Kom til mig!

Siiig, hvi Du skælver?

Man har mig sagt, at

En Hemmelighed Du vil aabenbare.

Adalgisa.

Teg skal! Ha, men forjag først,

Præstinde!

Det strænge Blik, som truer fra Dit Øie.

Mod mig Du give!

At uden Frygt mit Hierte

Jeg Dig kanaabne.

Norma.

Omfavn mig! Og nu tal! sig mig Din Kummer!

Adalgisa.

Ak, Elskov

Fortsernes ei!

Længe jeg den bekæmped,

Før den at dræbe;

Ha, men den overvandt mig!

O, min Præstinde!

Du ei troer

Den Ged, som jeg har svoret:

At flye fra Lundien,

Forlade Helligdommen,

Jeg skulde dyrke;

Bortflygte fra mit Fædreland!

Norma.

Ulykkelige!

Har alt Din Ungdomsmorgen

Med Skyer Du indsløret?

Naar da,

Hvordan da

Fristed Tanken Din Siel?

Adalgisa.

Hans Die traf mig,
Hans Suk mig rorte,
I de hellige Lunde,
Budens Blodsteen,
Hvor jeg andægtigt knæled.
Jeg skælved —
Paa Læben døde
Brat min Bon og forstummed.
Dg reent henrevet
Af dette hulde Billed,
En anden Himmel
Over mig sig bued.
I Ham min Himmel
Jeg skued!

Norma (afslades).

O, kære Minde!
Mig gik det af som hende;
Da med sit Smil
Han forstegang mig rorte.

Adalgisa.

Men hører Du mig ei?

Norma.

Bedbliv! jeg hørte.

Adalgisa.

Tidt nu i Skoven mødtes vi
Dg talte venligt sammen.
Hver Dag han blev mig kærere,
Dg mere blussed Flammen.

Norma (afsides).

Jeg følte det som Du!

Adalgisa.

Tilgiv, han sagde, Du Blide!
Hvo kan mod Hiertet stride?

Norma (afsides).

O, føde Minde!

Adalgisa.

Naar Du et Smil mig har givet —

Norma (afsides).

Jeg kiender denne Fristen!

Adalgisa.

Skænker Du atter mig Livet. —
Lad mig den gyldne Flethning,
Krandsen, o, lad mig blot kyssé
Din gyldne Lok!

Norma (afsides).

O, føde Minde!

Saadan med kælen Smiger

Han til mit Hjerte
Vidste Veien at finde.

Adalgisa.

Saligt det lød som Harpeklang
Hver Gang han til mig talde,
Og naar han mig sin Elskov sang,
Mig syddest Fryd husvalte.

Norma (affides).

Teg mindes hine Dage!

Adalgisa.

Og hvad vil nu min Skiebne blive?

Norma.

Nu, stands Din Klage!

Adalgisa.

Kan Du mig da tilgive?

Norma.

Teg er ei grusom!

Adalgisa.

Tor jeg paa Redning tænke?

Norma.

O, stands Din Klage!

Adalgisa.

Vil Din Hjælp Du mig skænke?

Ned mig da fra mig selv, af!

Huldeste, red mig,
Red mig fra Kærlighed!

Norma.

Stands Dine Taarer!

Dig ei binder

Et evigt Lofte

Endnu til Guden.

Adalgisa.

Ha..... gientag dem!

O, Gud! gientag dem,

De Trostens Ord Du talde!

Norma.

Ja! ja!

Fat kun Mod! omfavn Du mig!

Du mig Din Sorg udøser.

Fra Loftet jeg fritager Dig

Og Dine Baand jeg løser.

Foreent og glad Du med Din Ven

Seer Dagen klar igien.

Adalgisa.

Gientag, o Gud, gientag Du mig

Den trøstefulde Tale!

Ja, ved Din Hjælp skal atter sig

Min bange Sicel husvale.
Du gav mig Livet tilbage.

Norma.

Nei, Du skal leve glade Dage
Med elskete Ven.

Begge.

Klar Dagen bliver igien!

Norma.

Men siig! . . . den elskete Ungersvend,
Siig mig, hvorfra han kommer?

Adalgisa.

Gallien er ei hans Fædreland:
Han er en Romer.

Norma.

Hans Navn! O, skynd Dig!

Niende Scene.

De Forrige. **Severus** (kommer).

Adalgisa.

Der er han!

Norma.

Han der . . .

Sever!! —

Adalgisa.

Du vredes?

Norma.

Han der? Gientag det!

Har jeg det hørt?

Adalgisa.

Af, ja!

Sever.

Rasende Mo!

Hyad gisr Du?

Adalgisa (forundret).

Jeg?

Norma (til Sever).

Skælver Du?

Og hvorfor?

Siiig mig hvi Du skælver.

(Et diebliks taushed. Sever kan ikke satte sig og Norma vedbliver forbittret.)

O, skælv ei for hende,

Førreder!

Ikke for hende Du skælve!

Intet forbred Uskyldighed,

Men Du, Du er Forbryderen!

Troloſe! skælv for Dig.

Før Dine Sonner!

Skælv for min Harm,

Før min knusende Havn!

Du Trolose!

Skælv for mig!

Adalgisa.

Hvad hører jeg?

Ha! Severus!

O, tal!

Du tier?

Jeg Arme!

(Hun skuler sit Ansigt i sine Hænder.)

Norma.

Arme! han har bedraget Dig

Fraeft, med sin folde Taare.

Doden ei kan saa smertelig

Som denne Falskhed saare.

Intet Dig nu kan troste meer,

Intet hans Hierte ryste meer!

Mig har, som Dig, han bløndet;

Dig den Niding bedrog.

Adalgisa.

O, hvilken Skæbne venter mig!

Dit Varsel mig den bringer.

Norma.

Nidingen har bedraget Dig.
Din Død var mindre smertelig.

Adalgisa.

Kun Angst min Sicel opfylder nu,
Dødsdom Dit Ord mig klinger!
Skæbne! Du er forfærdelig.

Norma.

Doden var mindre smertelig.

Norma og Adalgisa.

Kold var hans falske Taare,
Han har Din
min } Omhed forraadt.

Sever.

Norma! Skaan den Uskyldige!
Lad hende grumt ei bode! —
See, hvor hun bæver alt!
Skaan Uskyldighed,
Lad hende grumt ei bode!

Adalgisa.

Skielver jeg bleg i Doden alt?
Var det Forbrydelse?
Skal Hiertet blode?

Norma.

Ak! som Dig har han mig blændet,
Jeg usalig blev som Du.

Adalgisa.

Rædsomt mig Dit Varsel klinger;
Himmel! det mig Døden bringer.
Jeg usalig blev som Du!

Sever.

See, ak see! den Arme bører,
Døden hende volder Du.

Norma.

Skælv selv for Din Skæbne nu! — —
Troløse!

Sever (vil gaae).

Nok, Norma!

Norma.

Nei, bliv her!

Sever (til Adalgisa).

Følg mig!

Adalgisa.

Nei, slip mig!

Nedrigtige!

Er Du ei hendes Brudgom?

Sever.

Hører Du ei,
At hun mig hader?

Adalgisa.

Ha, slip mig!
Bort fra mig!

Sever.

Ha! Din jeg er for evig.

Adalgisa.

Nei, aldrig meer!

Sever.

O, hvilken Skæbne!
Mig hade Guderne.
Dybt nedstyrtes
Jeg i en Afgrund.
Du flyer fra mig?

Norma (trænger sig).

Belan!
Jeg forstaar det. —
Saa gaae da!

(Til Adalgisa)

Følg ham kun!

Adalgisa.

Nei aldrig! nei,

Heller doe!

Norma (til Sever).

Viug kun, viug! forlad mig, Svage!

Dine Sonner og Din Ere;

Men fordømt Dit Minde være,

Min Foragt Du med Dig tage!

Sever (opbragt).

Du skal skælve, skjændt Hævnen raaber

Wildt forvoven af Dit Hierte.

Norma.

Lykken svigter, endskjondt Du haaber.

Jurien ryster sin Svovelkierte!

Hun mig hævner! — om snart, om silde —

Hævner, Niding! mig vist paa Dig.

Sever.

Dine Trudsler kan Du spilde,

Du mig ingen Skræk indgyder.

Hendes Blidhed, hendes Dyder,

Fremtids Held mig vil berede,

Og jeg frygter ei Din Brede.

Adalgisa.

Bed Din Barm ei Glæden jeg hylder,
Glemmer ei hvad jeg Hende skylder.

Sever.

Romas Guder, iblandt Barberer,
Redder Helten af alle Farer!

(Til Norma)

Ha, først svag blev jeg fra den Dag,
Skæbnen bragte Dig for mit Blik!

Adalgisa.

Bed Din Barm ei Glæden jeg hylder,
Jeg min Trofæk Venfæk skylder.

Norma.

Ha, gaae!

Adalgisa (til Sever).

Aldrig trolos ved Dit Hierte
Deler jeg Forbrydersmerte.

Norma.

Du Niding!

Sever.

Skælv, Forvovne!

Adalgisa.

Hav og Belger snart sig haine,
Aldrig see Dig mine Dine.

Norma (til Sever).

Dig paa Havet og Dig i Vinden
Følger truende Henvugudinden.

Sever.

Fædreguder, blandt Barbarer,
Redder Hæsten af alle Farer.

Adalgisa (til Norma).

Jeg vil skiuile mit Hiertes Kummer,
Snart i Doden det forstummer.
Jeg vil dse! snart skal den Grumme
Eliske sine Børn og Dig!

Norma (til Sever).

Ha fordomt nu skal Du være,
Aldrig smiler Glæden Dig!

Sever.

Fædreguder, blandt Barbarer,
Redde Hæsten let fra Farer.

(Til Adalgisa)

Wegst Dig ei meer!

Adalgisa.

Aldrig, aldrig jeg Dig seer!

Norma.

Aldrig smiler Dig Glæden meer!

(Det hellige Skjold lyder fra Lundens og falber Norma til
Gudedyrkelsen. Hun giver Sever et Vink med Foragt,
at han skal gaae. Han bortiler i Harme.)

A n d e n H a n d l i n g.

Første Scene.

Normas Hytte. Hendes Sonner slumre paa en Søbænk.

Norma (kommer med en Lampe i den ene, en Daggert i den anden Haand. Hun sætter Lampen paa et Bord, bleg og mat).

De sove begge!

Dg see ei Haanden,

Som dem dræber.

Hvi svigter Modet?

De kan ei leve.

Her truet kun Deden;

Men i Roma

Skiendsel og Skam,

Langt værre selv end Døden.

Trælle?

Stedbørn af Hende?

Nei, aldrig!

Hurtig nu! — ja!

(Standser)

Jeg tor mig dem ei nærme!

En Angst mig isner,

Og paa min Isse

Haaret sig reiser

Bed Barnemordet!

(Smeltet)

Elskede Sonner!

Hidtil J vare

Min saligste Glæde.

Af! naar de venligt smilte, —

At mig Himlen tilgav,

Mit Hjerte tyktes!

Og myrdes skal de nu? —

Hvad har de syndet?

Sever et deres Fader!

See det er Broden! —

De er for mig alt døde,

Thi han, den Niding,

Dem brændemærker. —

Ei hans Skam de dele!

Nu Mod!

(Hun nærmer sig Søibænken, men standser og siger forsærtet)

Af nei!

Mine Sonner!

Mine Sonner!

(Kaldet ud af Døren)

Clotilde!

Anden Scene.

Norma. Clotilde.

Norma.

Skund Dig!

Bring mig hid Adalgisa.

Clotilde.

Hun i Din Nærhed,

Dog i Eensomhed, sværmer.

Hun klager og græder.

Norma.

Gaa!

(Clotilde gaaer.)

I mig hun sig speile;

Saa vil jeg blegne.

Credie Scene.

Norma. Adalgisa.

Adalgisa.

Du kalder mig, Norma?
Hvilken rædsom Bleghed
Dækker Din Kind!

Norma.

Bleg er jo Deden!
Teg Dig min hele Skam skal afløre.
En Ven til Dig kun har jeg,
Hør den og opfyld den!
Hvis Medynk fortiner
Min knusende Oval,
Og den, — som venter.

Adalgisa.

Altting,
Alt jeg Dig lover!

Norma.

Saa sværge det!

Adalgisa.

Teg sværger.

Norma.

Hør mig!

Jeg renser Luften,
 Som med mit Handedrag
 Jeg kun forpester.
 Det er besluttet.
 Dog, ei følge mig skal
 De smaae Uskyldige;
 Jeg Dig betroer dem.

Adalgisa.

O, Gud!
 Mig Du betroer dem?

Norma.

Bring Du til Rom dem!
 Ham Du dem bringe,
 Hvem ei Læben
 Kan nævne.

Adalgisa.

Jeg dem skal bringe?

Norma.

Husbond
 Dig tro han vorde.
 Jeg dør og — jeg tilgiver.

Adalgisa.

Husbond?
 Nei, aldri!

Norma.

Vær Du en Moder
For disse stakkels Sonner!
Beskyt dem!

Moderligt Du dem modtage,
Dem forsvare; Du dem pleie.
Af! de Intet, Intet eie!
De for Dine staae tilbage!
Frihed Du dem ene skønke,
Frels dem fra hver Trællekenke!
Skændsel nok leed deres Moder,
Som for Din Skyld maa forgaae.
Adalgisa! Du har Høimod,
Gierne skaaner Du de Smaae.

Adalgisa.

Norma! Norma! mig altid elsket,
Moder Du stedse være mig!
Dine Sonner Du bort ei give,
De og jeg skal hos Dig blive.

Norma.

Tænk paa Eden!

Adalgisa.

Den kan mig første

Kun til Dit Bedste! til Dit Bedste!
Til Sever jeg mig nu skynder;
Om Din Sorg min Røst skal lyde.
Han skal angre sine Synder
Og sin Trolosched fortryde.
Han skal etter Norma stue,
Og hans Barm skal saligt lue
Af den første, hellige Flamme,
Norma med sit Blik har tændt.

Norma.

Teg bønfalde?
Nei, nei, aldrig!

Adalgisa.

Norma! — Teg beder!

Norma.

Nei! — Intet mere!
Gaa nu — gaa!

Adalgisa.

Nei aldrig — Ik nei!
See dem, Norma! for Dine Fodder
Disse smaae, uskyldige Bøesner.
Hav dog Medhynk med deres Uskyld!
Kan Din Stroenghed ei smeltes end?

Norma.

Ak, hvi flyer Du fra mig, min Styrke?
 Smeltes Hiertet af omme Taarer?
 Skiondt mig Haabet ei mere lyser,
 Hiertet vender dog did igien.

Adalgisa.

Hør dog, ak her dog!

Norma.

Forlad mig nu!
 Du elsker!

Adalgisa.

Anger han føler!

Norma.

Og Du?

Adalgisa.

Før elsked mit Hierte ham,
 Nu Dit Vensteb mig føler.

Norma.

Ak, hulde Pige!

Du vildé.....

Adalgisa.

Hvad Dit er Dig giengive.

Jeg sværger høit: fra denne Stund

Han seer
Mig aldrig meer.

Norma (kæmpende med sig selv).
Ak..... Du seirer!
Dig hellig Troskaben er.

B e g g e.
Tro til de sidste Dage
Sammen vor Bei vi vandre;
Jord! og Din Lyst vi forsage,
Unde den gierne til Andre.
Driftig, med Dig ved min Side,
Skal jeg med Skæbnen stride.
Bud min Venindes Hierte
Freidigt mit Hierte slaer.

(De gaae.)

Fierde Scene.

Affides Plads i Druideskoven.

Galliske Krigere.

N o g l e.
Er han reist?

A n d r e.

Endnu i Leiren.

De Første.

Stolte Skare!

De Andre.

Saa vis paa Seiren.

Bud Skioldeklang og Sang —

De Første med.

Funkler Drnen fra sin Stang.

Chor.

Den første Snublen os ei forstrækker,
 Snart vor Hær er atter kæk;
 Snart vor Flok fra Skovens Hækker
 Bryder frem med modigt Bryst,
 Til den tappre Heltedyst.

Femte Scene.

Ariovist. De Forrige.

Ariovist.

O, Brodre!

Til Eder haabed

Jeg vist at bringe

Langt bedre Budskab.

Den Helteild, som brænder

I Eders vrede Blikke

Jeg tænkte, vidned Hæld —
Dog kom den ikke.

Choret.

Hvad da?
Fra vore Skove
Den forhadte Hovedsmand
Sø vender
Til Rom tilbage.

Ariovist.

En Anden, meget værre
End denne stolte Romer,
Skal Sever afsløse.

Choret.

Ved Norma det?
Dg raader
Hun altid end til Fred?

Ariovist.

Forgivæs Norma
Jeg søger at udforske.

Choret.

Hvad kan vi nu da?

Ariovist.

Mod Skæbnen Panden synke,
Os adskille,

Dg ei os lade mørke
Med Tabets Storhed.

C h o r e t.

Steds os forstille?

Ariovist.

Haarde Vilkaar!

Teg veed det.

Gaae i Romas uværdige Lænker —
Bittre Skiebne, forfærdelige Skiebne!
Snart skal Gallien sig atter væbne,
Skiale maae vi os dog endnu.

C h o r e t.

Vel! vi os tvinge,

Vi Skiebnen friste.

Fast af Harme

Barmen maa briste.

Ariovist.

Holder skult i Hiertet Breden!

Dysser Roma trygt i Freden!

Hevnen drager vort Sværd af Skeden,

Gjennemborer Fiendens Barm.

Skuler Breden,

Skuler Eders ødle Harm!

Choret.

Naar til Kamp os Luren falder,
Skænker Himlen Seir vor Arm!

(De gaae.)

Siette Scene.

Jeminsuls Lund med Blodstenen.

Norma (strax derpaa) **Clotilde.****Norma.**

Snart jeg ham seer.
Ja! — venligt har mig trøstet
Min Adalgisa.
Tro, — angerfuld tilbage
Til mig han vender,
Den Kære!
O, ved denne Tanke
Opklarer sig mit Uafsyn,
Og brat min Sorg forsvinder.
Min Sol giensmiler;
Som i de første Dage
Den klart oprinder!

(Clotilde kommer.)

Norma.

Clotilde!

Clotilde.

O, Norma,
Et Sørgebud!

Norma.

Saa tal dog!

Clotilde.

Arme!

Norma.

Sig mig Alt!

Clotilde.

Forgivernes græd Adalgisa
Og bonfaldt.

Norma (opbragt).

Ha! hvor jeg kunde
Paa hende stole,
Den lummiske Slange!
Meer skion kun i sin Smerte
Hun forsørsk sig viste
For den Falske!

Clotilde.

Nei! hun Høvdingen bonfaldt —
Modlos, bedrøvet, —
Og bad ham
At opfylde sit Lovte.

Norma.

Dg han da?

Clotilde.

Han svor:

Han vilde hende røve
Fra Altret, — selv fra Guden!

Norma.

O den forvorne Nidring!

Ha, min Hævn! forekom ham!

Ja Romerblodet

Strømmeviis skal flyde.

(Hun gaaer hen til Blodstenen og lægger tre Gange paa
Irminsuls Skiold.)

Choret (udenfor).

Skieldet klinger fra Guden!

Svivende Scene.

Ariovist. Druider. Barder. Præster.

(Eldt efter lidt syldes Lundens af Bevæbnede. Norma stiger
op paa Blodstenen.)

Choret.

Norma, forknyd!

Hvi Malmet os klang fra Irminsul,

Hvad er hans Varsel?
Hvad er hans Bud til os?

Norma.

Krige!
Blodbad!
Nederlag!

Choret.

Dg nys jo bed han
Fred, og Krig forskied han!

Norma.

Nei! han forternes!
Drager nu Sværd fra Belte
Dg siunger Seierssange,
I tappre Helte!

Kæmper! Sender, I galliske Skove!
For hver Egg en Kæmpe saa stærk.
Romer! Ulv! tor Du hungrig Dig vove?
Snart Du falder ved Jægerens Værk.
Styrter! blegner! lad Henvnen forkynde:
Snart den farlige Leeg skal begynde!
Henvnen skriger i Luren, i Hornet;
Romer, fald! som for Leerne Kornet.
Stæk den Bingen, dens Klæser og dens Hale!
Romerørn! snart Du falder i Dvale!

Fra Himmelens Bue
 For at skue
 Vor Seiers Glæder,
 Guden fremtræder,
 Fra guldklare Stol,
 Som straalende Sol.

Ariovist.

Saa feire vi Festen, Norma!
 Lad Offeret falde!

Norma.

Vi det fremkalde! —
 Paa Gudens Blodsteen aldrig
 Et Offer mangled end. —
 Men hvilken Larmen?

Ottende Scene.

De Forrige. Clotilde (kommer hurtigt).

Clotilde.

Banhelliget er Lundens;
 Thi nys en Romer
 I en Præstindes Hytte
 Sig uguadelig trængte.
 Men strax man greb ham.

Choret.

Ha, en Romer?

Norma (afsides).

I Guder!

Hvis det var ham.

Choret.

Man hid ham bringer.

Norma (afsides).

Ham er det!

Niende Scene.

De Forrige. **Severus** (indbringes af galliske Stridsmænd).

Choret.

Ha, Sever!

Norma (afsides).

O, nu er jeg hævnet!

Ariovist.

Forbryderiske Fiende!

Hvor har Du vovet

Dette Havn

Boldsomt at giennembryde?

At øgge Irminsul til Hævn?

Sever (stolt).

Ha, dræb mig!
Men ei videre spørg mig.

Norma.

Jeg skal ham følde!
Tilbage Hver!

Sever (studser).

Du altsaa?
Norma!

Norma.

Ja, Norma!

(Stiger ned af Stenen.)

Choret.

Drag flur den hellige Daggert
Til Hævn for Guden!

Norma.

Ja jeg skal!
(Hun standser.)

Choret.

Du skielver?

Norma (afsledes).

Ak nei! jeg kan ei!

Choret.

Du dvæler?

Sig, hvi Du tøver.

Norma (affides).

Jeg Medynk føler end.

Choret.

Nedstød ham!

Norma.

Nei først maa jeg erfare
 Hvad Navn har den Præstinde,
 Som han besøgte.
 Maaskee hun er uskyldig,
 Maaskee deelagtig
 I denne Brøde. —
 Tilbagetræder!

Choret.

Hvorfor dvæle?

Sever (affides).

I Guder!

(Ariovist og Choret forlade Scenen.)

Tiende Scene.

Norma. **Severus.**

Norma.

I min Magt nu
Er Hælten kommen.
Jeg affiger strax Dig Dommen,
Doden vinker.

Sever.

Til den før mig!

Norma

(kæmpende med sig selv).

Nei..... jeg kan ei!

Sever.

Du dvæler?

Norma.

Hør mig!

Bed Din Gud — Dine Sønner spæde —
Med Dit Syn ei meer at glæde
Aldalgisa, Du mig sværge!
Da Din Død jeg skal afsværge,
Da jeg etter Dig Livet skænker;
Og aldrig meer
Du Norma seer. —
Sværg nu!

Sever.

Nei!

Da var jeg Niding.

Norma.

Sværg mig Eden!

Sever.

Langt heller doe!

Norma.

Jeg er doø for Dine Bonner.

Denne Daggert

Sever.

Ei Skræk bebuder.

Norma.

See dens Blink!

Den først skal træffe Dine Sonner!

Sever.

O evige Guder!

Norma.

Over deres Hoved svæver

Staalet, som i Haand jeg hæver.

Endnu ei de veed af Noden,

Men snart vies de til Doden!

Ha! Et Sted blot! Ut være Moder

Ophørt har jeg — med Hævnens Lyst!

Sever.

Ha, Du Grumme! Din Hævn at mætte,
Stod Din Daggert i Faderens Bryst!
Stod mig ned kun!

Norma.

Jeg Dig?

Sever.

Lad mig blot alene bøde!

Norma (wild).

I Alle skal bløde!
Stolte Romer! snart Din Skare
Synker for den samme Fare.
Og Adalgisa

Sever.

Hvad hun?

Norma.

Troless har hun Lovstet givet.

Sever.

Nu vel, Du Grumme?

Norma.

Adalgisa mister Livet!
Ja i Flammen hun maa dse.

Sever.

Ha, berøv — berøv mig Livet!
Skaan en huld, uskyldig Mø!

Norma.

Ei Dit Ord, Troloose! bedaarer;
Jeg Dit Bryst — i hendes saarer!
Nu mig glæder hendes Smerte
Og Dit sønderknuste Hjerte.
Ha, Forræder, skælv, nu skælv!
Ulyksalig — som jeg selv!

Sever.

Ak mit Mod har Du mig røvet.
See jeg knæler, knust i Stovet.
Lad mit Blod dig Hævnen kiole,
Men lad Uskyld den ei sole!
Kan det ei Din Harm formilde?
See, jeg offrer Dig mit Liv!
Men den Yndige tilgiv!

Norma.

Ha, Forræder! skælv nu, skælv!
Ulyksalig som jeg selv.

Sever.

Skaan Uskyldigheden selv!

(Nærmer sig hende.)

Ræk mig Din Daggert!

Norma (misforstaaer ham).

Du voover?

Tilbage!

Sever.

Din Daggert!

Norma (raaber).

Til Hielp, Druider!

Alle Kæmper hidiler!

Ellevte Scene.

Ariovist, Druider, Barder, Kæmper (komme).

Norma.

Endnu et Offer

Bringer jeg Eders Brede;

Thi en Præstinde

Har sig forsyndet,

De hellige Løfter sveget;

Forraadt sit Fædreland,

Sin Gud har hun fortornet.

C h o r e t.

Hvilken Brode! hvilken Skam!
Hvo er den Frække?

Norma.

Dystabler hurtigt Baalet!

Sever.

Lad dig formilde!
Norma, tilgiv!

C h o r e t.

Nævn hende!

Norma.

Saa hører!
(Uffides efter en indvortes Kamp)
Nei, Uskyld
Jeg vil ei dræbe Dig!
Jeg selv har syndet.

C h o r e t.

Nævn os
Den Frække!

Sever (bedende).

Ak, siig det ei!

Norma (lægger Haanden paa sit Bryst).
Her er hun!

C h o r e t.

Du, Norma?

Norma.

Mig er det.

Antænder Baale!

C h o r e t.

Ha..... jeg forsærdes!

Sever.

Hat jeg det hørt?

C h o r e t.

Du Synderinden?

Sever (bevæget).

Ak! troer det ikke!

Norma (med Heihed).

Norma

Ei lyver!

C h o r e t.

Ha rædselsfuldt!

Norma (bevæget til Sever).

Nu skal Du siende,

Naar Timen kommer,

Du grumme Romer!

Den, Du forstede,

Trolos for Andre.

Nu skal vi vandre,
Hvor jeg Dig møgte,
Den samme Bei!

En Gud, en Skæbne
Styrker i Noden;
Med Dig i Doden
Den mig forbinder.
Tro Du mig finder!
Vi staae ved Maaleet.
Med Dig paa Baaleet
Zeg svigter ei.

Sever.

Ak! altfor silde
Zeg ret kan fatte,
Zeg veed at skatte
Dig, hoie Qvinde!
Du vor Veninde
Hoimodigt redder
Paa Gravens Bredder
Fra grusom Dod.
Vi gaae tilsammen!
Vi dele Flammen;
Sit Liv forlise

Ei Adalgise!

Det soner Skammen.

Kækt vil jeg synke.

Ingen os ynke!

Endt er vor Nød.

Norma (til Choret).

Jeg er Forbryderkjen!

Ariovist og Choret.

O, vend tilbage!

O, tving Din Læbe!

Din selvgraa Fader

Ei grum Du dræbe.

Siiig, at Du talde

I Feberdromme!

Vi ei fordømme

Dit Raseri!

Norma (til Sever).

Sig Himlen hvælver

Høit over Flammen.

Mand, vær ei svag!

Sever.

Vi døe tilsammen

Bor Bryllupsdag!

C h o r e t.

Skjønt han har hørt det,

Ei truer Guden

Med Lyn og Torden,

Med Stormens Tuden.

Det os beviser,

At uden Harme

Han skuer, Arme!

Dit Raseri.

Norma, tal!

Norma, undskyld Dig dog!

Tie ei!

Forklar Dig for os!

Norma (rett til Sever).

Himmel! mine Sønner!

Sever.

Ufalige!

O Smerte!

Norma.

Ja — vore Sønner!

Sever.

I Guder!

Choret.

Norma Forbryderstken?

Svar os!

Norma.

Ta!

Meer end Ordet kan uttale.

Choret.

Skændige!

Norma (til Arioovist).

Du hader mig?

Arioovist (med Uszen).

Ving fra mig!

Norma.

Du mig foragter?

Arioovist.

Ha, hvilken Oval!

Norma (sagte til Arioovist).

Jeg er Moder!

Arioovist.

Moder!!

Norma.

Eving Breden nu!

Elotilde

Venligt dem pleier.

Bær Du dem Fader!

Frels Du dem,

Beskyt dem

Mod Sværmens Had!

Ariovist (forbitret).

Nei, aldrig!

Bort! bort fra mig!

Norma (med Smhed).

O, Fader! Fader!

Farvel, farvel!

(Kaster sig for hans Fodder.)

Sever (affides).

Mod nu i Død!

Choret.

Ha, Skændselsnød!

Norma (til Ariovist).

Nei, Du vil ei oppoffre dem,

Før deres Moders Brøde!

Blomsten i Morgenrøde —

O, lad den spire frem!

Glem ei, de stamme ned fra Dig!

Og kan Du ei tilgive mig —

O, Fader! had ei dem!

Sever.

Hun har ham vort!

Norma.

Fader! Du græder?

Græder og tilgiver?

Til mig Du tilgiver!

Den Trost mig bliver.

Til mig Du smiler?

Nu kækt jeg iler.

Teg vil ei mere!

Med stille Taal

Brat jeg bestiger

Freidig mit Baal!

Ariovist (omfavner hende).

Ta, Du Fortabte!

Teg Dig tilgiver.

Mit Barn! min Datter! —

At, hvilken bitter Smerteskål!

Sever (affides).

Adalgise blev frelst!

(Til Norma)

Saa kom, saa kom!

Bedst er vor Skaal —

En Romer stiger
Kæk selv paa Baal!

C h o r e t.

Græder, beder! vi ei røres.

Synderne til Baalet føres.

Tag Præstindens Krands af Panden!

Tænd den anden

Krands af Ild!

Norma.

Du mig tilgiver?

Ariovist.

Jeg Dig tilgiver!

Norma.

Den Trost mig bliver

Du mig tilsmiler!

Jeg freidig iler

Med Trost og Taal;

Ta! jeg bestiger

Modigt mit Baal.

Ariovist.

O Oval! O Datter!

O bitre Smerteskaal!

C h o r e t.

Tænder Baalet!

Ariovist.

D min Datter!

Norma.

Farvel, Fader!

Ariovist.

Farvel, Datter!

Sever.

Jeg med Dig forbunden atter
Gaaer i Døden.

Efter Noden

Samles vi!

Choret.

Tænder Baalet! og ved Døden
Renses Lundens, sones Brøden.
Himlens Hævn med Straffen er forbi!

1800. nov. 2

1800. 2

1800. 1800.

1800. 1800.

1800. 1800.

1800. 1800.

1800. 1800.

1800. 1800.

1800. 1800.

1800. 1800.

1800. 1800.

1800. 1800.

1800. 1800.

1800. 1800.

